

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ, ШАЛЕ И Т. Д.

Година IV.

У Новом Саду, 20. августа 1881.

Бр. 23.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Црну Гору и друге крајеве 10. — 5. — 2¹/₂ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien II. Praterstrasse 67.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Телеграми

са дотичним погрешкама — као што обично бива.

Из Карловаца. Са борсезат о о тлаже јер Герману прија на шинтер калар.

Из Срема. Неп омаже ниц утађе Суботица, ни бес е да куш Евица.

Један уредник у Пешту. Ја сам во скресо Вука Бранковића. Будите благо дарни. Пошљите. Нов Аца.

Белешка у књигу нашег благостања.

(Приликом, кад је б. Рочилд кунно брескву за 100 франака.)

Чудити се данас чему
— То би било глупо.
Једна бресква сто франака!
— На то није скупо.

Та Рочилд је кућа јака,
— Зар и он да штеди!
Једна бресква сто франака!
— Мора и да вреди.

Нек вас мине брига свака
— Због времена скупи.
Једна бресква сто франака!
— На ипак се купи.

Благостању нашег друштва
— Куд ћеш лепша знака.
Рочилд може купит' таких
— Милијон бресака, —

И још би му преостало
Пуста блага нешто мало,
Чим би мог'о сахранити
У пуној паради
Милијоне сиротана,
Што умру —
— Од глади.

J.

Шетња по Новом Саду.

LXXXV.

Има једна стара песма, која каже:
„Банат, Бачка, Фрушка гора, Српско бити мора!“

И заиста је тако. Да са српством у Банату, Бачкој и у Срему добро стојимо, гарантује нам банатска поповска конференција, бачки владика и сремски адвокати. Банатска конференција телеграфисхе Тиси, да је све у свом реду и да је поп Серавим израдио на чисто; бачки владика благосиља унапред све, што нам „Еленер“ и „Нестер Лојд“ милоставо уступају, а сремски адвокати заузимају се, да нам се допусти, да смемо у сремским српским школама устрелбавати латиницу и да нам се школе, што су српским новцем подигнуте, претворе у комуналне.

Изгледу су дакле велики, да „Банат, Бачка и Фрушка гора“, буду чисто српска гвезда, јер будући наследник патријара Арсенија, који нас је и довео у ове крајеве, иде за његовим стопама и јако на томе ради. Не треба дакле да нас је брига и можемо мирно спавати. Међутим док ми спавамо дотле ће каква нова банатска конференција донети ове закључке:

1. Да се на карловачки сабор бирају од сада само попови;
2. Да организација сабора и његов делокруг буду као пре 2000 година;

3. Да се држи вселенски сабор, на који да се позове и св. Никола, јер се накупило већ много Арија.

4. Да се на сабор бирају само они попови, који умеју мађарски потписати (на адреси) своје име.

5. Да се у Карловцима подигне о трошку народних фондова фабрика за црвене поставе.

6. Да се поп Серавим метне у календар, ако не баш у свеце, а оно макар у „вашаре“.

На оваке закључке бачки благослов неће изостати, а „Еленер“ и „Пестер Лојд“ све ће се бацати од радости.

Али како су Банат и Бачка земљишта равна, и пуна ритова, то је ту лако ђаволу свирати у конферабље, али Срем је грбав, бреговит и и хрватовит, ту већ треба другчији момци да се заузму, ту не помажу мирне дебате и мекани благослови, ту су нужни адвокатски језици, да воде борбу и равнају терен, те да српству отворе врата у Фрушку гору, која такође „српска бити мора“. И већ се наша сека из Осека, већ неко вара из Вуковара, да ће Срем заиста бити српски, али само онда, ако сви сложено и једнодушно будемо говорили и радили против српске самосталне странке. Све оно ваља дезавуирати, што смо док смо млађи и свежији мозгом били, и док смо текелијну штипендију уживали, мислили, говорили и радили и на то не треба сада да се обазиремо ни словом, ни делом ни помишленијем, јер ћемо тиме увредити дух Арсенија патријара, браће Бакића, Стеве Штиљановића и Саве Текелије.

А што се тиче песме „Банат, Бачка, Фрушка гора — српско бити мора,“ та нам је до душе позната, али је сад стара и изишла из моде; има сад лепших и новијих песама, н. пр. у Загребу певају сад наши пријатељи, кад су онако малко весели: „Славосербом штрик о врат“, па ту је песму више пута и наш „Сремски Хрват“ рецитирао, да се не би случајно заборавила.

Људи пак, што хоће да сачине овде у Срему неку „српску самосталну странку“ противници су нашем схватању и нашим назорима, а кад су они нама противни, онда логично следеће, да и ми морамо бити њихови противници. Погледајте само, каквих ђетића има овде међу нашим патронима тако је први [?], (ху! баш овде се направила крмача; кануло ми мастило (и суза) не могу даље да пишем . . .)

Аб.

Солга и слога.

Како би се дошло лако до слоге?

Кад би сваки солга пристао, да прво иду људи (л), па онда он (о), онда би у место солга била слога; али је то баш оно зло, што солга хоће да је најпре он (о), па после људи (л), — онда бо ме не може бити слога а, не солга.

Аб.

Грађа за Мађарски буквар.

Кад се Мађар коме руга

Он то зове: гуњ.

Кад му једном буде зима

Потражиће и тај гуњ,

Да с' умота у њ.

Мозак Мађар зове: ађ

А и кревет зове: ађ.

— То је врло практично;

То ће много рећи.

Кад се мозак разболи

Може сам у себе лећи.

Кап Мађари зову: чеп.

— Па ето вам слике

Њине политике:

Једном капи мисли да ће

Зачепити струје јаче.

Дух Мађари зову селем;

— Од тог духа берићета нема,

Који воле само да се лема.

Мађар небо зове иг;

— Али ми то још никако

Научити не можемо,

Да у томе игу

Небо поштујемо.

Ми кажемо мач,

Мађар вели: вард.

— Рђаво је здраво,

Опасно је здраво,

Ако од тог долази

Кардинално право.

Како је Чива насео.

Ових дана умр'о је римокат. владика Конденхове. Као познат фини домишљан и сатирик заслужује да га и „Стармали“ спомене. Он је имао дара да људе брзо провиди, а умео је са сваким да онако поступи, како заслужује. За доказ томе ево нешто из његова живота.

Године 1872 дође к богатом владици уредник некога незнатног недељног листића и са урођеним му безобразлуком поче доказивати, како је његов лист важан и како би требало да владика тај лист новчано потпомогне. Владика је уредника трпељиво са слушао и према њему се веома љубазно понашао. Провео га је кроз цео свој двор, показао му своју библиотеку, па напоследак дође ш њиме и у домаћу капелу. Кад дођоше у капелу, владика клече пред олтаром, а своје госту рече: „Помолите се и ви богу, — то неће ни вама шкодити!“ Чивутин у надежди на добру субвенцију, шта ће, него сави колена па клече и он. (Да-ли се молио богу или је ра-

чувао што у себи, то не спада на ствар.) Али владичина молитва трајаше нешто здраво дуго, — више од по сата. За цело то време клечао је и Чивутин иза његових леђа. Једва једанпут доврши владика своју молитву, устаде и прекрсти се. То исто уради и г. уредник (само што се није прекрстио.) Одавде изведе владика г. уредника у башту и кад дођоше до капије, кроз коју се излази на улицу, владика рече: „Ви сте, госп. уредниче врло красан човек! То сте показали и вашим стрпењем за време моје молитве. Али жао ми је, врло ми је жао, што се на ваш лист не могу претплатити, јер свота, коју сам на држање новина определио, засад је сасвим исцрпљена. Мило ми је што сте ме походили и збогом и остајте ми здрави!“

Чива више никад није долазио владици да му своје новине препоручи.

Талијански разговор у меродавним круговима о Босни.

(За боље разумевање ове закрдије, и на питање „зашто баш талијански?“ одговор је прост: кад је реч о Босни, сваки други језик има веће право него српски, — дакле онда може бити и талијански.)

Ла Цистутела. Мени се чини, да је Ла-Босна жедна.

Ла Транзутела. Ла-Босна жедна? — па да јој пошљемо Ла-вина.

Ла Цистутела. Ла-вина?! То није нужно. Босна је тога добила већ са Ла-окупацијом и са Ла-конзеквенцијом њеном.

Ка Транзутела. Па шта да јој се да, кад ето видиш, да јој је Лажећ очевидна? Ајде да јој пошљемо Ла-пива.

Ла Цистутела. Ла-пива, Ла-пива!! — Али за бога Ла-пива волемо и ми пити. То је Ла-грехота шиљати њима.

Ла Транзутела. Ха, сад ми дође добра мисао. Добра ће њима бити и Ла-пена. Тога ћемо ми њима послати.

Ла Цистутела. Брависимо! Ла-пена, — тога ћемо ми њима послати.

(Да не би ко помислио, да је ово било само празно обећање, благодарна Бошњација признаје и квитира, да је Лапена већ стигао у Босну. *)

*) За ово невино „припослао“ уредништво овога листа одговара. А ко одговара тај ни на шта не наговара.

У ш т и п ц и.

△ Један, који се упутио да проштудира наше партаје у Срему, полазећи ради тога на пут, понео је с собом аријаднино клупче.

⊠ Вршачка власт је одредила тачно сахате, како се има држати омладинска скупштина. Мора бити да је то за њих горка медицина, кад су тако акуратно рачунали на сахате.

§ Врло је мудро од Кикиндских дописника, што вичу на управитеља новосадске више девојачке школе због тога, што је избор кикиндски био неуспешан, јер како су заопуцали баш сада, кад се школе започињу, да доказују да његов рад није рад, него квар, то ће родитељи похитати, да — умале број оне 42 Српкињице, што су се у мађарском кластеру васпитале. Међутим ми држимо, да рђав кортеш може бити и остати изврстан учитељ и наставник, као што је наш управитељ увек био и биће.

= Даклем новосадске главне касапнице престају да буду у досадањој кући и место ових долази парно купатило. Само ће г. подузимач имати доста посла док очисти ону силну крв по зидовима, дирецима, рупама и т. д.; како би било, да се на то употреби толико препоручивани Виљемов крв чистећи чај?

☐ Поп Кука држи са Ференцом Вечерном, уредником „Сремског Хрвата“ опет конференцију.

○ У једном огласу у „Застави“ о продаји неке куће у Новом Саду читамо: „Даља известија могу се разумети код И. Ц. у Иригу“. — Ал' ако који купац зажели „ближа известија“, где ће то моћи „разумети“?

* Поп Серавим се вајка, што није још пре две године сазвао ону турску конференцију, јер се онда навршило управо 100 година деклараторији, коју он жели да поврати и тако би могли у сто година унатраг коракнути.

? А можда ће ко после 100 година и поп Серавимова закључке дизати из прашине.

⊖ Хемичари кад нађу у чему сирџик, а они добију црвену реакцију. А на какав отров наилазимо кад имамо црну реакцију? Реци „Родољубе!“

□ Кад стане поп Кукин кандидат за илочки срез у Черевиху свој говор држати биће искупљен толики силни свет, да ће се говорник морати попети на онај дуд што стоји на врх черевихког торња, да би га могли сваки видети и чути.

+ Ал из те даљине слабо би га могао ко чути, него ће морати викати кроз поп Кукин рог. **Аб.**

И з л и ш н о.

Перица дошао кући са издераним чакширама. „Бре научићу ја тебе како се деру чакшире!“ повиче отац на њега и стаде га деветати, „Ајао, отац, није нужно да ме учиш, та ја знам већ“.

П у с л и ц е.

Не прође неко време, а ми опет нешто лепо и ново чујемо о коме Текелијном питомцу. Ако тако потраје, Тиса ће Текел. завод опет вратити Матици, увидевши да је она несретније руке при избору питомаца.

Шта чини реклама! Ховови препарати од малте тако се непрестано и наметљиво оглашују, да човек хоћеш нећеш, мора њима да се лечи. Ето сад већ и сам папа римски тражи спасенија у Малти.

У планинама Старине Новака опет се појављују хајдуци. Мора бити да се и здраво множе јер бечки листови досад су их звали разбојницима, а сад **Вригантима**.

Један српски одметник добиће тако велики орден (заслуге), тако велики да га неће моћи опрси обесити него ће морати њега обесити за орден.

Школски човек г. Чобић кажу да уме излечити од сваке болести. А би-ли он могао излечити неке карловачке и београдске матуранте од Падавице. — То би му, као школском човеку најбоље доликовало.

За онога, што је прошлога месеца из Париза у Пешту доказао пешке, кажу да је Србин. Ја то не верујем. Он би радије из Пеште у Париз побегао пешке.

Једном јеврејском гросхендлеру, који се у Сарајеву населио и окућио, тако се јако допада Босна, да је на своју нову кућу метуо таблу са овим натписом: *O du lieber Augustin*, — што ухватим не пустим.

Од нека доба „Пест. Лојд“ тако јако булазни, као да се опио опијимом.

Београдска журналистика још није на чисто шта је боље: иди пуњено ништа са патлиџанима или у празњено ништа без патлиџана. Ни пештански листови не знају шта је боље за Србију — али у то-дико више знају, шта је горе.

Молим нека се констатира, да је „Пест. Лојд“ први био, који је изумео реч „Субокупација“ да и та љага не падне после на омладину.

У Броју 69 „Новог Века“ иште неки Светом. Глишић награду од 10% што није убио човека, а

могао је то ласно учинити, јер је у његовој механи преноћио.

У Бугарским школама забрањује се читати Лафонтонова басна о роди и жабама.

У бр. 102 „Радника“ у извештају са омладинске скупштине стоји од речи до речи ово: „Том приликом хтео је наш (наши га вуци изели!) Пера Теодоровић, да одговори на здравицу једнога Србина из Угарске“ и т. д. — Ја (Стармали) још се нисам довољно извештао у новој напреднијој моди, за то не знам треба-ли увек кад се напише реч „наш“ додати под заградом „наши га вуци изели“ или се то чува само за свечане прилике, као што је за цело омладинска скупштина. Волео бих сам о томе мало јасније поуке.

П а б и р ц и.

Теорија и пракса. (Две госпе разговарају се о синоћној позоришној представи).

Прва госпа. Драга пријатељице, како вам се допао синоћ комад „Две сиротице?“

Друга госпа. Уф боже, та то је грозно; ја сам непрестано плакала.

Прва госпа. Ох сироте девојке! Тако ми их је жао! (Плаче).

Друга госпа. Ал молим вас ћутите! немојте ме више сећати на ону кукавну сиротињу. (Почне и она да плаче.)

У то уђе слушкиња и јави: Милостива госпођо, на пољу чека једна сва издрпана сирота девојка и дркће од глади и одзиме. Вели: умрло јој је отац и мати и моли мало милостиње.

Прва госпа. Нека се торња одатле! Гле ти сад опет безобразлука! Тим просијацима не можеш надавати. Одмах нека одлази!

Друга госпа. То је заиста крајни безобразлук! Зашто не ради, па не заслужи себи хлеба. Та полиција наша трпи свакојаке богаљеве у вароши!

Нови смрчци. Неки Енглец дође у страну једну варош и отишав у гостионицу хтеде да једе смрчака. Но није знао како се на дотичном језику смрчци зову, и тако келнер није знао шта гост захтева. Најпосле сети се Енглец, узме креду и нацрта на столу један смрчак. „Аха“, повиче келнер, „сад знам шта желите!“ оде и донесе Енглецу један — амрел од кише.

Безазленост. Мала Марица рећи ће своје деди, који је имао памука у ушима: „Деда, наш учитељ каже, да човек има у глави мозга, а ти имаш у глави памука, јер ето ти из ушију вири.“

Није чудо. — Доктор. Ево господине професоре, да вам представим најстаријег човека у нашој вароши. Овом старцу има 80 година, а по занимању је оџачар. — Професор. Па није чудо, месо што се у оџаку суши, најдуже траје.

Ћира. Много стоји до бирача. И кад су прилике неудесне, у њих је ипак велика снага, — они могу и чуда да чине.

Спира. А како ти то мислиш?

Ћира. Ето на пример Срби бирачи у Срему и Славонији могли би и то учинити да Кушевић буде самосталан Србин.

Спира. Ћиро брате, све ти верујем, само то не. — Кушевић да буде самосталан Србин!! — Па како би то могло бити?

Ћира. Кад би изабрали све дојакошње своје посланике, само њега не. Онда би он сам остао код куће, — и тако би био самосталан.

Спира. Е, хвала ти лепо на такој досетци.

Ћира. Но, но! Умем ја и што паметније рећи. На пример: ко неће да буде самосталан, ваља му помоћи да и не буде. А бирачи могу и то учинити. Нека не изберу ни Кушевића нити кога од његових другова, па кад сви остану код куће ни један неће бити самосталан. Па ето им жељене несам-осталности, која ће бити бар и нарсду по вољи.

Одговорна питања.

За што је врана тако луда тица?
Јербо је многим дипломатима мозак попила.

Од када је поп Браца сишао са права пута и пошао странпутицем?

Од како је очњи вид изгубио — сиромак.

За што „Пест. Ллојд“ на силу бога хоће да добије Реку?

За то, што за свој морски патриотизам треба изласка на море.

Шта би било од брудера Јаше, кад би (међем случај) његово новинарско тандркање постигнуло своју цел?

Било би зло по њега. Тиса би му рекао: Е, слатчајши, сад ми нише не требаш! Обуци свој стари кожух, па иди у Даљ.

Чиме је Ст. П. Вацки показао да је и практичнији па и карактернији од својих пресветлих другова.

Тиме, што је себи за рана изабрао други изборни срез; и то такав, где бирачи воле и у заслугу уписују ако Србин на хрватском сабору не буде самосталан.

Чупави чланци.

А за што ће се ови чланци звати „чупави“?

Прво за то, што свака ствар мора имати своје име или наслов; — а друго — чекајте мало, сад ћу вам казати, — а друго, за то, што ја, какве сам среће, могу још бити чупан због тих чланака; па да не би могла моја браћа или господа чупачи ликовати, е су ме они рашчупавили, добро је, да се сам, унапред рашчупавим. (Ову политику нисам ја изумео, но сам је нашао у више ближих и даљих примера, наравски, много крупније и опасније развијену.) — Ето за то ће се моји чланци звати: „чупави.“ — из чега не следује, да и други морају остати неочешљани.

Бог и душа, нисам се ни надао, да ћу наћи тако језгровитих разлога за оправдање свога наслова. Па сад трећи, четврти, пети и т. д. разлог није вредно ни да спомињем, — јер би тако најјефтиније могао навући на себе сумњу, да не схватам дух времена и места, који вели. да не лежи сила у разлозима, већ разлози у сили.

Красота је то кад писац седне за сто, запали цигарету, умочи перо у мастило, — а још ни сам не зна шта ће писати, — (толико се материјала нагомилало од створења света, до епохе „Чупавих чланака.“) — У таком случају писац се мора интересовати за свој састав; радознао је, можда још већма него читалац, да види шта ће то да испадне и са запетом пажњом пратиће свој чланак све до краја.

У томе сретном положају налазим се ја сад. Ја пуцкам колутитице сивога дима и кроз њи гледим како предамном дефилирају разна лица и предмети. Намећу ми се; намигују на моје танано перо, кокетирају са мувалом што лежи поред мене на столу, — као да ме моле: Де, чини шта си наумио, да одувамо једаред што је наше, па после да терамо даље свој занат! — Но пошто моја соба није тако велика, да би кроз њу могла ова војска маширати у широком фронту, то они иду предамном, све два и два, као ђаци из школе, (на бару да се тоциљају; или на мутну воду да пецају рибе; или под пласт да крадом мало пуше; или на тороњ да оданде пљугу доле на мале и старе људе; или у башту да газе по леји; или на кров од трошне куће да кр'ају вратове; или у поље да свабе шеве.) Тако дефилира ова војска предамном, све два и два, као ђаци кад иду из школе (док се магистору не изгубе из вида.)

Све два и два.

Ено један плебанос српски са једним чивутским рабинером. (Ваља да иду заједно да гласају!)

Једна новосадска дама са једним кецом.

Пештански чувени булевар са пештанским још чувенијим дефицитом.

Једна дувна иде испод руке са српским самоубиством. (Упутили се управо поред Матице Српске, не зазиру што и' може видети г. председник.)

Штросмајер са куком и мотиком.

Наше владике у шлофроку са шлофкапом.

Прашко изгорело (али осигурано) са нашим не-изгорелим (али и неосигураним) позориштем.

Бонту са Андрашијевом интересном сфером.

Босна са покојном Барбаром Убриковом.

Један богаташ са својим пуним страхом.

Један сиромашак са својом празном надеждом.

Отац Герман са комуналним школама.

„Радник“ са „Самоуправом“ (ал не испод руке већ држећи се за косе.)

Брудер Јаша са бечкеречким програмом, — (јер он без њега немож никуд.)

Машина турско-бечејска конференција са својим пештанским машинистом.

„Невен“ са својим жалосним, али скупим уверењем, да или он сам не ваља, или друго нешто не ваља.

И још ваздан, ваздан слика и прилика, неслика и неприлика, — не можеш им краја прегледати. Све то пролази поред мене и назива ми: „Добро јутро!“

— „Добар дан!“

А ја, који сам данас први пут сео да пишем „Чупаве чланке“ — удивило сам се као какав потентат, који је први пут сео на свој престо. Милост и благост разливају се око моје чупаве главе. Милост и благост нека означи свечаност овога дана кад ја примам жезл и палицу у држави „Чупавих чланака.“ (Тако то свугде бива у таким приликама.) Милостиво, благо и достојанствено одмахујем ја руком шареним сликама, које преда мном дефилирају. Ја сам данас и тиме задовољан што су ми своје душно подворење учинили. Милостиво и благо смешим се данас на њи, — а сутра и прекосутра, како коме буде.

Нека буде као што је и пре било.

Кад су банатски попови закључили на конференцији својој у Бечеју — наравно турском, — да зихтевају, да буде опет онако, као што је било по деклараторији од г. 1779. у старо време, онда би требало и сви други сталези у свему и свачему да се заузму, да све буде као што је било пре сто година.

Тако на пример:

— Учитељи би требало да закључе на каквој конференцији, да опет на ново копају поповима башту и да им љуљају децу.

— Трговци би ваљало, да захтевају, да се укину пароброди и жељезнице, те да опет иду у Пешту на вашар на колима, да путују донде две недеље дана и да се хране папулом, као што је било у старо време, кад трговац полазећи на вашар у Пешту понесе лонац папуле од пасуља, па још кад се врати кући, донесе и папуле натраг, а не да једе биџеке и да руча на таблетову, као сад.

— Занатлије би требало да се договоре, те да укину нову меру „метер“, него да се врате на стари риф, те да и од сада рифом мере шегртима својим леђа. —

— Калуђери би ваљало као и у старо време да се хране шумским корењем, да пију воду са извора, и да се облаче у животињску кожу (уместо што једу шунке и дебелог меса овнујскога и пију салаксије и теочинца, и што носе свилу и кадиву).

— Списатељи би требало и у будуће да умиру од глади, и да се о туђем трошку сарањују, уместо што добијају награде од „Матице“ и „Ученог друштва“ и што продају своја дела књижарима и другим издавачима.

— Народ у Србији требало би да се по тој паметној лођици да се постара, да опет дође под турско ропство, уместо што ужива у златној слободи и независности.

— Архимандрити и владике требало би да пишу књиге и уче народ, као Рајић, Мушицки и Доситије, уместо што пишу „липсбриџе“ мађарским министрима и троше општине с парадама и свечаним ручковима. Јел' те високопреосвећена господо, да би то било којешта!?

— Шваље (опростите што сам их метнуо баш после архимандрита и владика!) требало би дрвеном иглом да шију, и по три месеца једну кошуљу да шију, а машине би ваљало касирати.

— Дуванџије би требало да се договоре, те да пале дуван само оцилом и кременом, а да не употребљују више палидрвца.

Кад би тако све било опет по старом, онда би свет много напреднији био и онда би далеко дотерали. Саградили би тиме велику пирамиду среће и благостања а на врх вршка те пирамиде стајао би — поп Серавим! **Аб.**

Брада и савест.

— Један Ћосав и без браде полицај у Лондону испитивао неког лопова. Лопов је имао густу црну браду. Кад га је полицај о прошлости његовој испитао, приметиће му, да ако је то све истина, што се о њему зна, „онда — вели — твоја савест мора да је црна, као и твоја брада!“ На то ће лопов одговорити: „Ако се, господине, савест по бради цени, онда ви, господине, и немате савести!“

Пажљиви Јова.

Господин лаћман, да учини радост своје послужитељу Јови, поведе га у позориште и узме му карту за галерију. Између прве и друге радње окрене се лаћман на своје седишту у партеру натраг, те је разгледао по ложама и спратовима своје познанике и лепотице. Јова мислећи да г. лаћман њега тражи, повиче својим грлатим гласом од горе: „Ево ме, господине лаћмане, овде сам!“

Мој календар.

Ја могу у Новом Саду увек да знам какав је дан, а да и не гледим у календар.

Тако на пример, кад видим пијане кочијаше и касапске калџе, да се возе на фијакерима по сокаци и загрљени певају, онда знам да је — недеља.

Кад занатлијске калџе дремају у радионицима својим, бледи и зелени, онда знам да је — понедељак.

Кад се у нашој променади највећма прашина дигне, онда знам да је уторак, и да свира банда, те се силни шлепови вуку по стазама.

Кад видим многе попове да иду на рибу пијацу, онда знам да је — среда.

Кад се ђаци из нормалне школе на бари по цео дан туку, и у врбаку ваде тичија гвезда и возе на чамци, онда видим да је — четвртак.

Кад видим да се многи попови враћају са рибе пијаце онда знам да је — петак.

Кад су сви сокаци новосадски пуни просијака, већином здравих и окатих, те све гомилама стоје пред дућанима и капијама и певају већином на мађарском језику, онда знам да је — субота.

Па шта ће онда толики календари?

У Менаџерији.

— Два шегрта гледаше у менаџерији, како један уђе у кавез, где је био лав. На то ће један од њих приметити: „Где, где, како је имао куражи, да уђе у лавов кавез!“ На то ће други шегра: „Хе, није то ништа, ал’ да је моја мајсторица у кавезу, не би он смео ући!“

Телеграми

(стигли при закључку листа.)

„Раднику“ и „Самоуправи“ у Београд. Кад већ пишете о нама и о јадима нашим, пишите бар тако, да се наше и Тисино „Недељно“ чудовиште не може јагмити о ваше чланке и дописе, да их не може прештамповати у својим издајничким ступцима, на срамоту солидарности српске. То је најмање, што од вас можемо искати.

Штросмајер већини српских владика. Ма чувате ли ви људи шта ја рекох! Или — зар ви мислите да сам ја моју цигерицу нашао не знам где, — да могу десет пута говорити. — Но ако је ваше ћутање одобравање, будите уверени, да ће отац Папа ваше ћутање оберучке благословити.

Новије књиге.

Певанија Змај-Јована Јовановића свеска девета издаје српска књижара Браће М. Поповића у Н. Саду. Српска штампарија др. Светозара Милегића 1881. Цена 65 нов. или 8 гр. дивот-издању, а 40 новч. или 5. гр. издању за

народ на обичној белој артији. Ко се претплати за цело издање Змајеве певаније, добија још и лену премију у ударје.

Земљопис за четврти разред народне школе, према наставном плану вис. нар. црк. школ. савета од 6. јула 1878 бр. 34. пр. израдио Светозар Милетић, учитељ. У Сомбору издање књижаре Миливоја Каракашевића 1881. Цена књиге са мапом Угарске 35 н., а без мапе 20 нов.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своје петнаестом броју за 1881 ове чланке: 1. Одлете му ручак (са сликом). 3. Сати по сопственом селу. 3. Три пријатеља. 4. Бибер (са 2 слике). 4. Ципеле по телеграфу (са 2 слике). 5. Наш’о сам. (Гете). Песма. 6. Кривац пред судом, прича за мању децу. 7. Колико је тешка цела земља. 8. Мали мрнар. Песма (по Милеру) од Чика Јове. (Са сликом). 9. Како је пронађено, да је кора од кине лековита (свршетак). 10. О имању (Гелерт) од Ј. 11. Погађање бројева. 12. Посао иште труда и времена. 13. Апјунсено. 14. Овејана зрнца. 15. Разнолије. 16. Даштања. 17. Решења даштања. 18. Новије књиге. 19. Чика Јовина пошта.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу Dr. Jov. Jovanović Wien, II. Praterstrasse 67 — „Невен“, чика Јовин лист, излази два пут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 фор., на пола године 2 фор. За Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 динара или 5 фор. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 нов. на пола године, и шаље се на адресу **Штампарије А. Пајевића** у Новом Саду.

„СРПСКЕ ИЛУСТРОВАНЕ НОВИНЕ“

број 3-ћи

доносе овај садржај: Забава: Шумарева ћерка. Приповетка из српскога живота од С. В. П. — Из природе: Два писма Плинија Цец. Секунда К. Тациту. Превод др. С. П. — Српске старине: Стара српска звона од М. Валтровића, — Преводи: Велики свет, новела грофа В. А. Солугуба, превод Саве Петровића. — Песме: Покојницима од М. П. Ш. — Из разних крајева: У Русији. Успомене из г. 1871 од М. С—ћа. — Песме: Лена Мара од Мите Поповића. — Са села: Ћеретање на извору од Л. — Народни добротвори: Васа Живановић, животопис од С. В. П. — Књижевност: Летопис Матице српске од М. С—ћа. Певанија Змај-Јована Јовановића од С. В. П. — Уз наше илустрације: Манастир Раваница. Сава Рајковић, од А. Хаџића. Козе и козари у Карпатима. — Разно. — Књижевне белешке. — Библиографија. — Разрешење загонетке. — Слике: Васа Живановић. Манастир Раваница у Србији. Стара српска звона са натписом. Сава Рајковић. „Козе и козари умор. Карпатима. Ћеретање на извору. —

„Српске Илустроване Новине“ излазе сваких 16 дана два пуна табака, а цена им је за Аустро-Угарску 4 фор. полугодишње или на 3 месеца 2 фор., за Србију, Црну Гору и друге крајеве 12 динара полугодишње, односно 6 динара на 3 месеца. Претплату у Србији примају све тамошње књижаре, а у осталим крајевима умољена г. г. скупљачи, као и накнадна штампарија А. Пајевућа у Н. Саду.

ШТАМПARIЈА А. ПАЈЕВИЋА У Н. САДУ

ПРОДАЈЕ СВОЈЕГА ИЗДАЊА

Књиге за школу:

Буквар са сликама за срп. осн. школе од Дра Ђ. Натшевића гл. школ. референта, ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 "
Црквено-словенски буквар са читанком од Дра Ђ. Натшевића гл. школ. реф. ново издање,	16 "
Читанка за други разред српске основне школе од Дра Ђ. Натшевића гл. школ. реф.	24 "
Рачунски примери за учен. 3 њег раз. ос. шк.	8 "
" " " " 4-ог " " "	8 "
" " " " 5-ог " " "	10 "
" " " " 6-ог " " "	8 "
Зоологија за учитељ. и више девојачке школе израдио Владан Арсенијевић, проф. учитељске школе у Карловцу, цена	80 "
Велика катавасија	1.— "
Мала катавасија	20 "
Ћимнастичке игре са сликама Део I.	1.— "
Одабране народне песме за учење на изуост у срп. основ. школама, друго издање	10 "
Дисциплинарна правила за учитеље срп. основних школа	10 "
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 "
Нове метарске мере	10 "

Ко поручи на више ових књига за готов новац или уз поштарско поузеће (per Nachname,) дајемо му 15—20 а код неких од ових књига и 40% рабат.

Књиге за школу и народ.

1. ХЕМИЈА, Од Х. К. Роског, професора хемије у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића, шк. референта. Са 36 слика, укоричена 50 "
2. ФИЗИКА, од Балфура Стеварта професора физике у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића школ. референта. Са 48 слика укоричена 50 "
3. ФИЗИКАЛНА ГЕОГРАФИЈА од А. Гејкије професора геологије у Единбургу. Српски превод од Др. Лазе Начуа, са 20 слика, укоричена 50 "
4. ГЕОЛОГИЈА од А. Гејкије, професора геологије у Единбургу Српски превод од Др. Л. Начуа. Са 47 слика, укоричена 50 "
5. ЗООЛОГИЈА, од Смита, професора, зоологије у Страсбургу Српски превод од Владана Арсенијевића професора српске учитељске школе у Г. Карловцу. Са 45 слика, укоричена 50 "
6. АСТРОНОМИЈА од Н. Локиера, члана краљ. друштва у Лондону. Српски превод од др. Ђорђа Натшевића главнога школскога референта. Са 47 слика, укоричена 50 "
7. БОТАНИКА, Од Х. А. де Бари професора ботанике у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, проф. срп. учит. школе у Г. Карловцу. Са 45 слика укоричена 50 "
8. Како се чува и негује здравље женскиња и мале деце од др. Ј. Радивојевића 20 "
9. Помоћ у нужди и опасности док лекар не дође, од П. В. Поповића цена 30 "

Ко поручи за готов новац на више ових књига, дајемо рабат 40%.

II-TI БРОЈ „СТАРМАЛОГ“ ЗА 1880

ко би имао за продају нека пошље у крстоплету штампарији А. Пајевића у Н. Саду која ће му за исти дати врло радо 25 новч. Требамо свега 8 комада таквих.

ОГЛАСИ

Част нам је н. т. публици Новог Сада и околине на знање ставити, да смо наш

Фотографски завод

под фирмом

КЕНИГ И СИНГЕР

отворили 1. јуна п. н. у сада Стефановићевој кући одмах до Шнајдеровог хотела, и да смо га зарад удобности публике снабдели са свима у ову струку спадајућим реквизитима и особитом удобношћу. Ослањајући се на многогодишње у ту- и иноземству набављено искуство, ште смо га стекли у току нашег рада, бићемо с особитим обзиром на вештачки укус п. т. публике вазда готови, да све нами достављене налоге савесно, тачно и сасма брзо изведемо, како би тиме свима на нас стављеним захтевима по поднесеним жељама за доста учинили, и у свако доба оправдали поклоњено нам цењено поверење; зарад укусе израде слика набавили смо себи најновије енглеске и француске апарате и декорације, и трудићемо се вазда, да задобијемо потпуно задовољство пошт. публике. Препоручујући наш са свима удобностима снабдевен завод благонаклоности н. т. публике молимо да би имали доброту што обилатије потпомоћи ово наше са знатним материјалним жртвама скопчану подузеће а ми обећавамо у напред, да ћемо тачном и савесном послугом у свако доба оправдати ову благонаклоност.

Нови Сад јула 1881.

С поштовањем

5—18

КЕНИГ И СИНГЕР

КАСЕ

по најновијој американоској
системи
сигурне од ватре и
из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

у солидарности и каквоћи израдене уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени знатно јефтиније. — Наручбине прима и одправља госп. Ђорђе Миличевић, трговац у Бечу, Lazenhof, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

17—30